

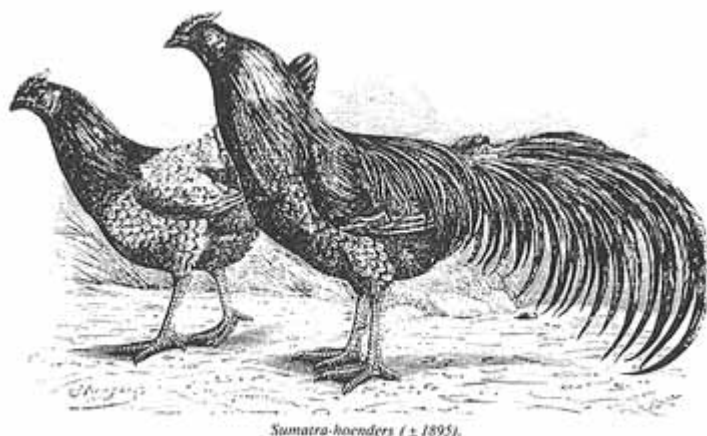

DE SUMATRA

Door: Wanda Zwart

Ontstaan

Oorspronkelijk komen de Sumatra hoenders (Ayam gallak) van de Indonesische Sunda eilanden (waar Sumatra deel van uitmaakt), Sumatra's behoren tot de oudste vechthoerassen en hun invloed is in veel verschillende vechterrassen terug te vinden, hoewel er over het precieze ontstaan nog speculatie heerst. De huidige Sumatra en de dieren die in vroegere (nog te traceren) tijden als vechtdieren werden gebruikt, hadden niets met elkaar te maken (aldus Prof. Kooy 1995)

Boven: Tekening uit ± 1895, artiest onbekend.

Links: Haan gefokt door Captain E. Duckworth (GB) in 1906. Foto: S.A.V.

De (zwarte) krielvariant is in Nederland ontstaan en voor zover te traceren zijn de witte krielen in Engeland ontstaan (door inkruisen met witte Yokohama); daaraan valt echter nog veel te perfectioneren.

**Haan (links boven) en hen (rechts) in de USA. De foto toont duidelijk de intens groene glans bij zowel haan als hen.
Foto: R. Schock.**

In 1847 zijn de eerste dieren geïmporteerd in Amerika. Waar ze vanwege hun intens groene glans en sierlijke voorkomen snel aan populariteit wonnen. In 1883 zijn ze in Amerika opgenomen in de Standard of Perfection. Rond diezelfde tijd kwamen ze naar Duitsland en rond 1900 naar Groot Brittannië. In Indonesië worden nog dieren onder de naam Ayam Sumatra gebruikt in de hanenkamp. In de westerse landen wordt 'Sumatra game' echter voornamelijk nog voor de show gefokt. Uit e-mediabron heb ik vernomen dat in Frankrijk weer lijnen gefokt worden voor hanenkampen.

Raskenmerken

Sumatra's zijn middelgrote hoenders met een fazantachtige uitstraling en zijn middelhoog gesteld. Ze hebben een middellange rug die overgaat in een rijk bevederde zadel. De staart is vol en rijk bevederd. De sikkels buigen pas na tweederde van de lengte naar beneden en mogen liefst niet slepen. De hennen hebben ook een relatief lange staart waarvan de bovenste staartstuurveren op het eind ombuigen.

**Links: Rijk bevederd en groen glanzend zadel van de haan.
Onder: Volle, maar strak aanliggende bevedering. Foto's: Wanda Zwart.**

Voor vechthoenders hebben Sumatra's een behoorlijk volle bevedering, maar wel strak aanliggend en zeker niet donzig. De schachten zijn stijf en hard.

Links: De hennen hebben ook een relatief lange staart waarvan de bovenste staartstuurveren op het eind ombuigen.
Foto: Wanda Zwart.

Ze hebben een klein kopje (bekend als slangenkop) met een kleine drierijige erwtenkam. De kamkleur kan variëren van rood tot purperkleurig.

De ogen moeten zo donker mogelijk zijn, zolang de iris en pupil nog maar te onderscheiden zijn.

Een en ander is duidelijk te zien op de foto's. De eerste twee kopjes zijn van een haan, respectievelijk met een rode en een purperen kam. Het onderste kopje is van een jonge hen.

De foto's zijn gemaakt door Wanda Zwart, die tevens eigenaar van deze dieren is.

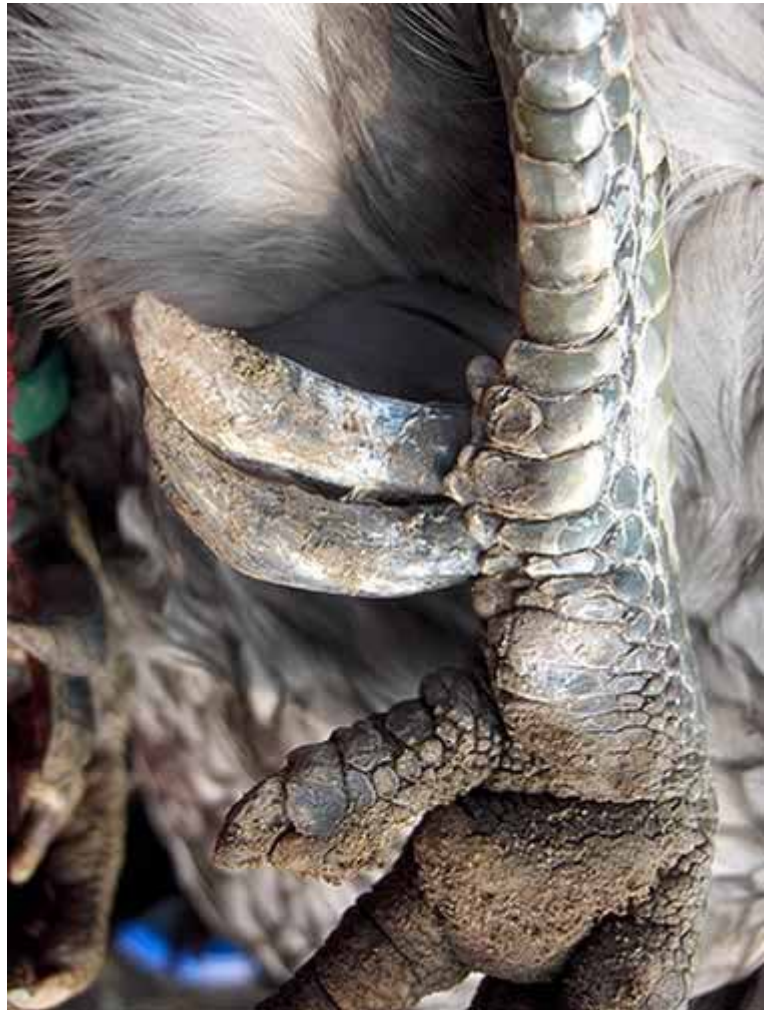

De loopbenen zijn donker van kleur en moeten een gele zool hebben. (Witte zool komt ook voor, maar is een uitsluitingfout in Nederland. In Amerika is dit echter geen probleem.) Bij sommige lijnen komt duidelijke meersporigheid voor en bij andere soms slechts een aanzet daartoe.

Het gewicht van de haan ligt rond 2 à 2,5 Kg. Dat van de hen rond 1,80 à 2,3 Kg. Ringdiameter van de haan is 18 mm. en van de hen 16 mm. Net als de meeste langstaarhoenders groeien Sumatra's tot in hun tweede levensjaar; iets om rekening mee te houden als je ermee naar shows wilt.

Links: Duidelijk gele voetzolen.
Foto: Wanda Zwart.

Rechts: Dubbele spoor.
Foto: Willem van Ballekom.

Kleurslagen

In Nederland is slechts de zwarte kleurslag met intense, kevergroene glans erkend (een rood- of paarsachtige glans komt voor, maar is een fout in de NL. rasstandaard). Ze zijn echter in meerdere kleuren te vinden. In de Scandinavische landen is de blauwe kleurslag ontstaan en ook daar erkend. In Nederland zijn momenteel een aantal fokkers van blauw. Duitsland en de voormalige DDR erkennen nog de wildkleur en de rood-zwarte dieren. In Engeland en Amerika zijn witte dieren te vinden, maar deze zijn voor zover bekend niet erkend. Op een show in België zijn eens roodhalzige zwarte dieren tentoongesteld, maar ook deze kleur is niet erkend.

Links: Oude zwarte haan.
Foto: Willem van Ballekom.

Gedrag

Dat Sumatra's niet ver van hun 'wilde voorouders' staan is nog goed merkbaar door hun hang naar vrijheid en hun alertheid. Bij het minste of geringste mogelijke gevaar stijgen ze met gemak loodrecht de lucht in en laten zich door geen hek weerhouden. Als ze een keus hebben uit een boom of het binnenhok verkiezen ze over het algemeen de hoge takken. Dankzij dit karakter hebben Sumatra's een flinke uitloop nodig en hoge zitstokken. Niet alleen om het verenpak in goede

conditie te houden maar ook om de algemene bespiering van de dieren soepel en in conditie te houden. Qua voeding hebben Sumatra's feitelijk hetzelfde nodig als elk ander hoen, echter aanvulling met extra eiwitten is nuttig om de veergroei te stimuleren.

Sumatra's zijn sterke dieren met een hoge weerstand waardoor ze nauwelijks vatbaar zijn voor de meest voorkomende ziekten (zoals bv. Marek). Wel komt CRD (Chronic Respiratory Disease) voor, wat erfelijk is. Dieren die dit in de genen hebben, kunnen beter niet voor het fokken worden gebruikt. Voor een optimale gezondheid moeten ze echter wel een droog en windvrij nachtonderkomen ter beschikking hebben.

Rechts: Vuilwit haantje.
Foto: Wanda Zwart.

Ondanks het feit dat Sumatra's (weliswaar vergeten) vechthoenders zijn, zijn ze erg tolerant naar elkaar. Jonge hanen kunnen probleemloos met elkaar opgroeien en gevechten blijven na het bepalen van de pikorde meestal uit, mits ze maar meer dan voldoende uitwijkmogelijkheden hebben. Dieren die in een afgesloten ren worden gehouden, zijn over het algemeen wat rustiger dan dieren die vrij scharrelen. Naar hun verzorger zijn het aanhankelijke dieren, mits deze er dagelijkse aandacht aan schenkt. Kuikens die met de hand grootgebracht worden, zijn net jonge hondjes en lopen alsmaar achter je aan. Dieren die met honden en katten zijn opgegroeid, hebben geen enkele angst voor 'eigen' huisdieren, maar alarmeren bij elke andere indringer.

Onder: Kloek met kuikens. Foto: Wanda Zwart.

Door hun fazantachtige uitstraling zijn Sumatra's een waar pronkstuk in je tuin of weiland. Bovendien leggen de dames een heel redelijk aantal witte eieren per jaar. Hennen die broeds worden zitten vrijwel meteen vast en zijn uiterst zorgzame kloeken, die bijzonder fel in de verdediging springen. Mocht een ekster of andere kraaiachtige er alsnog in slagen een kuiken te pakken dan haalt de kloek de meest atletische capriolen uit om het kuiken te redden (De keren dat ik het heb gezien was dat succesvol). Als Sumatra's na een tijd opsluiting (door bv. ophokplicht) weer vrijgelaten worden, zijn ze zichtbaar gelukkig met de vrijheid en uiten dat door waarlijk te huppelen en fladderen door de tuin en houden er zelfs stoeipartijen op na.

Links: Blauwe hen, niet erkend in Nederland. Foto: Wanda Zwart.

Sumatra's klinken wat eigenaardig als je ze voor het eerst hoort. Echter de hanen kraaien gewoon als elke andere haan. Al met al zijn Sumatra's een exotische, sierlijke en daarmee wat mysterieuze verschijning die veel meer credit mag verdienen!

Voorkomen

In Nederland zijn Sumatra's nog altijd een min of meer zeldzame verschijning, hoewel er voldoende foklijnen en kweekmateriaal te vinden is. Wereldwijd staan ze echter op de lijst van zeldzaam en hebben ze de status 'gevoelig'.

Dankzij deze status mogen ze (mits geënt) blijven leven bij mogelijke ruiming i.v.m. vogelgriep. Deze regel is opgenomen om te voorkomen dat dergelijke rassen uitsterven. Ze zijn immers een cultuurerfgoed.

In Nederland is de Speciaalclub voor Aziatische Vechthoenders opgericht (die overigens wereldwijd leden heeft, zie website: <http://agsglobal.tripod.com/holland/>) waar de Sumatra ook opgenomen is als ras dat dient te worden behouden met oorspronkelijke raskenmerken, gedrag, type en karaktereigenschappen.

Daarnaast is er een nieuwe fokkersgroep in oprichting t.b.v. langstaarten en langkraaiers rassen: <http://agsglobal.tripod.com/langstaartkraai/intro/intro.htm>

De in 2006 door Dhr. van Tulder opgerichte 'Fokkersgroep Sumatra krielen' steunt dit initiatief en gaat mee onder diens vlag. Meer informatie op de bovengenoemde site, waar de Sumatrakrielen inmiddels een eigen deel in het forum hebben gekregen.

**Rechts: Kloek met kuikens in Frankrijk bij Claude Callot.
Foto: Nico van Benten.**

